

Natuurtoets Schapenzandweg 13 Diepenveen

Toets ten behoeve van een bestemmingsplanwijziging in het kade van Rood voor Rood.

projectnr. 262906
revisie 00
24 april 2014

auteur(s)

ing. H.J. Riphagen
ir. S.C.H.J. van Eijk

Opdrachtgever

Dhr. G.J.H. Peters
Schapenzandweg 13
7431 PZ Diepenveen

datum vrijgave
24 april 2014

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
ing. H.J. Riphagen

vrijgave
ing. R. Schokker

Projectgroep bestaande uit:

ing. E. Riphagen
ir. S.C.H.J. van Eijk

Tekstbijdragen:

ing. E. Riphagen
ir. S.C.H.J. van Eijk

Fotografie:

ir. S.C.H.J. van Eijk

Vormgeving:

ir. S.C.H.J. van Eijk

Datum van uitgave:

24 april 2014

Contactadres:

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel.....	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	Wettelijk kader natuurbescherming.....	7
2.1	Algemeen.....	7
2.2	Flora- en faunawet.....	7
2.3	Ecologische hoofdstructuur.....	7
2.4	Natura 2000.....	7
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen.....	9
3.1	Gebiedsbeschrijving.....	9
3.2	Projectvoornemen.....	9
4	Methodiek.....	11
4.1	Algemeen.....	11
4.2	Bureauonderzoek.....	11
4.3	Terreinbezoek.....	11
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject.....	12
5	Resultaten gebiedsonderzoek.....	13
5.1	Gebiedsbeschrijving.....	13
5.2	Beschermde soorten.....	13
5.2.1	Bureauonderzoek.....	13
5.2.2	Terreinbezoek.....	14
5.3	Beschermde gebieden.....	20
6	Toetsing natuurwetgeving.....	23
6.1	Effecten beschermde soorten.....	23
6.2	Effecten beschermde gebieden.....	24
6.2.1	Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur.....	24
6.2.2	Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998.....	25
7	Conclusies en aanbevelingen.....	27
7.1	Conclusies gebiedenbescherming.....	28
7.1.1	EHS.....	28
7.1.2	Natura 2000.....	28
8	Bronnen.....	29
	Bijlage 1: Wettelijk kader.....	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De heer G. Peeters is voornemens om de agrarische activiteiten op het agrarisch bedrijf aan de Schapenzandweg 13 in Diepenveen te beëindigen. Op dit moment is er een varkenshouderij gevestigd. Er zijn al enkele maanden geen varkens meer op het bedrijf aanwezig. In het kader van de Rood voor Rood regeling wordt na het beëindigen van de activiteiten een aantal gebouwen afgebroken en worden op dezelfde locatie een tweetal nieuwe woningen gerealiseerd. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Afbeelding 1.1: Ligging van het plangebied (rode cirkel) Bron: Google maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, EHS en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.4 Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

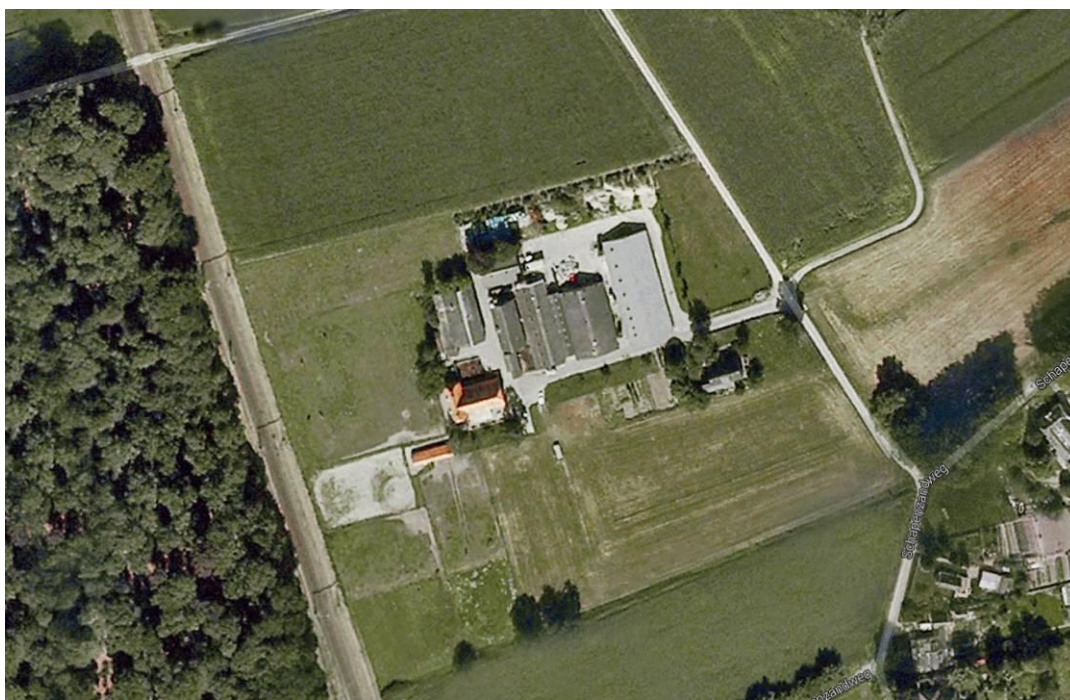

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt aan de Schapenzandweg 13, ten westen van Diepenveen, tussen de dorpsrand van Diepenveen aan de oostzijde en de spoorlijn en beboste delen aan de westzijde. Er bevinden zich een aantal verschillende gebouwen op het terrein, waaronder een aantal oude stallen. Op enkel plekken zijn op de planlocatie bomen en struiken te vinden.

Afbeelding 3.1: Het plangebied (bron: google.maps.nl).

3.2 Projectvoornemen

De bedrijfsactiviteiten aan de Schapenzandweg 13 worden beëindigd. De agrarische gebouwen (schuren) worden afgebroken. Als compensatie hiervoor worden twee nieuwe woningen gerealiseerd. De huidige situatie is weergegeven op afbeelding 3.1 en de toekomstige situatie is weergegeven op afbeelding 3.2. In de toekomstige situatie is in het plangebied sprake van vier woonhuizen met bijgebouwen. Van deze woningen worden twee woningen nieuw gerealiseerd ten opzichte van de huidige situatie.

Afbeelding 3.2: Ontwerp nieuwe situatie (bron: Eelerwoude, februari 2013).

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telme.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Zeeland (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voornoemd bureauonderzoek is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 10 april 2014 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureauonderzoek en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de

fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is op dit moment het erf van een agrarisch bedrijf, waarop een tweetal woonhuizen en een aantal stallen staan. De stallen verschillen in leeftijd. De meest oostelijke stal is de nieuwste. Aan de westkant staan de oudste stallen waar deels een hooizolder boven zit. Een overzichtsfoto is weergegeven op afbeelding 5.1. Aan de hand van de letters worden de resultaten van het veldbezoek besproken in paragraaf 5.2.2.

Afbeelding 5.1: Luchtfoto huidige situatie (bron: google maps).

5.2 Beschermden soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën (www.RAVON) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2007-2012) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: eekhoorn, steenmarter, das, boommarter, waterspitsmuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: kamsalamander en poelkikker.

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Libellen

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vissen

Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper en bittervoorn.

Kevers

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Flora

Zwaarder beschermd: waterdriblad, weideklokje, wilde kievitsbloem, wilde marjolein.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiedheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2.2 Terreinbezoek

Op 10 april 2014 is een eenmalig terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een ecooloog van de Antea Group. Tijdens het veldbezoek was het licht bewolkt met een temperatuur van ongeveer 14 graden. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

Hieronder worden de resultaten van het veldbezoek beschreven. De ligging van de gebouwen en locaties is weergegeven met letters op afbeelding 5.1.

Gebouwen zijn in principe geschikt als rust en verblijfsplaats voor een verschillende diersoorten. Uit de bureaustudie blijken een aantal soorten die in of om de gebouwen zouden kunnen voorkomen. Het kan

gaan om vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Ook is de steenmarter een bewoner van gebouwen. Daarnaast kunnen verschillende vogelsoorten gebruik maken van gebouwen voor hun nesten. De overige soorten die blijken uit de bureaustudie zouden in theorie in de omgeving van de gebouwen voor kunnen komen.

Gebouw A.

Dit is een stal met een asbestplaten dak. In deze stal zit ruimte tussen het dak en het plafond. Deze ruimte is van buiten uit bereikbaar. Aan de binnenzijde zijn knaagsporen te zien van kleine knaagdieren (muizen en of ratten). Het gebouw beschikt over een spouwmuur. Ook is er sprake van een dakbetimmering die ruimte biedt voor vleermuizen en vogels (zie afbeelding 5.2). Aan de voorzijde zit een nest van een kwikstaart onder de nok van het dak. Ook zit aan de voorzijde onder de dakbetimmering nestmateriaal. Het is onbekend van welke vogelsoort dit nest is. Aan de achterzijde zijn resten van een nest van de huiswaluw aanwezig.

Afbeelding 5.2. Dakbetimmering gebouw A en ruimte tussen dak, plafond en spouwmuur.

Gebouw B

Dit is de meest recente stal op het terrein. Het heeft een metalen dak. In het gebouw zitten spouwmuurgaten die geschikt zijn voor vleermuizen. Daarnaast zit er ruimte tussen de muur en de dakbetimmering, waardoor deze ruimte geschikt is voor vogels en vleermuizen. Aan de achterzijde zit een kapot nest van de huiswaluw.

Afbeelding 5.3. Links boven: Impressie gebouw B. Rechts boven: Ruimte tussen het dak en de muur. Links onder: gat spouwmuur en ruimte tussen muur en dakbetimmering.

Gebouw C

Dit gaat om een open loods, die niet geschikt is als verblijfplaats van vleermuis of steenmarter. Wel is materiaal van een vogelnest aangetroffen aan de achterzijde in de nok. Het is onbekend van welke vogelsoort dit nest is. Het is niet de verwachting dat het gaat om een jaarrond beschermd nest. Aan de staat van het nest te zien gaat het om een vogelnest van vorig jaar.

Afbeelding 5.4. Nestmateriaal in de nok van de loods.

Gebouw D

Deze stal valt in dezelfde categorie als stal A. Aanvullend zitten hier nog een aantal gaten in de muur, die geschikt zijn voor vleermuizen. De ruimte tussen het dak en het plafond is makkelijk bereikbaar van buiten uit. Aan de isolatie is op meerder plekken zichtbaar geknaagd, waarschijnlijk door muizen / ratten. Deze stal is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen nesten of nestmateriaal van vogels aangetroffen.

Gebouw E

Deze stal heeft twee verdiepingen. In de onderverdieping hebben varkens gezeten. Op de bovenverdieping ligt stro opgeslagen. De verdieping bestaat uit een enkellaags planken vloer. Het dak bestaat uit asbest platen, zonder isolatie. De bovenverdieping is makkelijk van buiten uit bereikbaar. Er zijn geen vogelnesten aangetroffen. Het gebouw heeft een spouwmuur en gaten die toegang tot deze spouw verschaffen. Het gebouw is daarom geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Afbeelding 5.5. Links boven: benedenverdieping. Rechts boven: bovenverdieping stal.

Gebouw F

Het gaat om een bijgebouwtje bij gebouw E. Aan de voorzijde van het gebouw zijn nestmateriaal en sporen van uitwerpselen van vogels onder de rand van het dak aangetroffen. In de omgeving is een paartje spreeuwen gezien. Er is niet gezien dat deze naar het nest toe gingen. De locatie van het nest en de hoeveelheid uitwerpselen zijn wel kenmerkend voor deze vogelsoort. Aan de zijkant is ook nestmateriaal aangetroffen. Dit materiaal is zichtbaar vanonder de metalen gevelbekleding. Het gaat hier om een nest in de grote ruimte tussen het plafond van de eerste verdieping en het dak, dus aan de binnenzijde van het gebouw. Het nest was niet in gebruik en is naar alle waarschijnlijkheid van een kauw. Zie afbeelding 5.6. rechter foto.

Afbeelding 5.6. Links : nestmateriaal en sporen van uitwerpselen. Rechts: nest aan zijkant (binnenzijde) gebouw.

Gebouw G

Deze stal heeft voor een deel twee verdiepingen. In de onderverdieping hebben varkens gezeten. Op de bovenverdieping ligt stro opgeslagen. De verdieping bestaat uit een enkellaags planken vloer. Het dak bestaat uit asbest platen, zonder isolatie. De bovenverdieping is makkelijk van buiten uit bereikbaar. Aan de achterzijde van het gebouw ligt een deel met maar één verdieping. Dit deel heeft een metalen dak. Er zijn twee vogelnesten aangetroffen in de nok van het dak aan de binnenzijde, zie afbeelding 5.7. Deze nesten zijn niet van een soort met een jaarrond beschermd nest. Het gebouw is geschikt als verblijfplaats voor vlermuizen.

Afbeelding 5.7. Links boven: impressie voorzijde gebouw. Rechts: nest nok van het dak. Links onder: impressie achterzijde.

Gebouw H

Het is een stal met een asbestplaten dak. Er zit ruimte tussen het plafond en het dak. Aan de voorzijde en achterzijde zit deels een metalen gevelbekleding. Er zijn geen vogelnesten aangetroffen. Het gebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de spouwmuur en de ruimte achter de gevelbekleding.

Afbeelding 5.8. Impressie stal voorzijde.

Gebouwen K en J

De gebouwen K en J blijven gehandhaafd. Onder de dakrand van gebouw K zitten een aantal nesten van de huiszwaluw. In het bijgebouw zit een nest van de boerenzwaluw. Onder de dakpannen van gebouw J zit een nest van de huismus (zie afbeelding 5.9).

Afbeelding 5.9. Gebouw J met huismus op de nestlocatie.

De omgeving van de gebouwen

Aan de kant van de Schapenzandweg ligt een grasveld met daarop een aantal fruitbomen. Om dit grasveld staat een beukenhaag. Achter gebouw H ligt een verruigd grasveldje. Aan de zijkant van gebouw H staan een aantal notenbomen. Aan de noordkant van het plangebied ligt een houtwal met een aantal algemene soorten als Vlier, Hazelaar en Esdoorn. Aan de zijkant van gebouw H staan een aantal Esdoorns. Er zijn in de omgeving van de gebouwen geen beschermde planten of diersoorten aangetroffen. Ook zijn geen vogelnesten waargenomen van soorten die jaarrond beschermde verblijfplaatsen hebben.

Afbeelding 5.10. Links: Grasveld aan wegzijde. Rechts: verruigd grasveld achterzijde gebouw H.

Het is door het ontbreken van water in de directe omgeving van het plangebied onwaarschijnlijk dat zwaarder beschermde amfibieën en vissen in plangebied voorkomen. Ook is het door het aangetroffen biotoop en de resultaten van de bureaustudie niet te verwachten dat zwaarder beschermde reptielen, vlinders en libellen in het plangebied voorkomen.

De omgeving van de gebouwen is geschikt als foerageergebied voor vlermuizen. Ook kunnen de eekhoorn en das sporadisch in het gebied voorkomen. Er zijn echter geen nesten of burchten aangetroffen. Voor de boommarter en waterspitsmuis is het aangetroffen biotoop ongeschikt. De boommarter is een bosbewoner en de waterspitsmuis heeft water in zijn directe omgeving nodig. De steenmarter kan het plangebied als verblijfsgebied, of foerageergebied gebruiken. Hiervoor zijn echter geen aanwijzingen in de vorm van nesten, prooiresten of uitwerpselen gevonden.

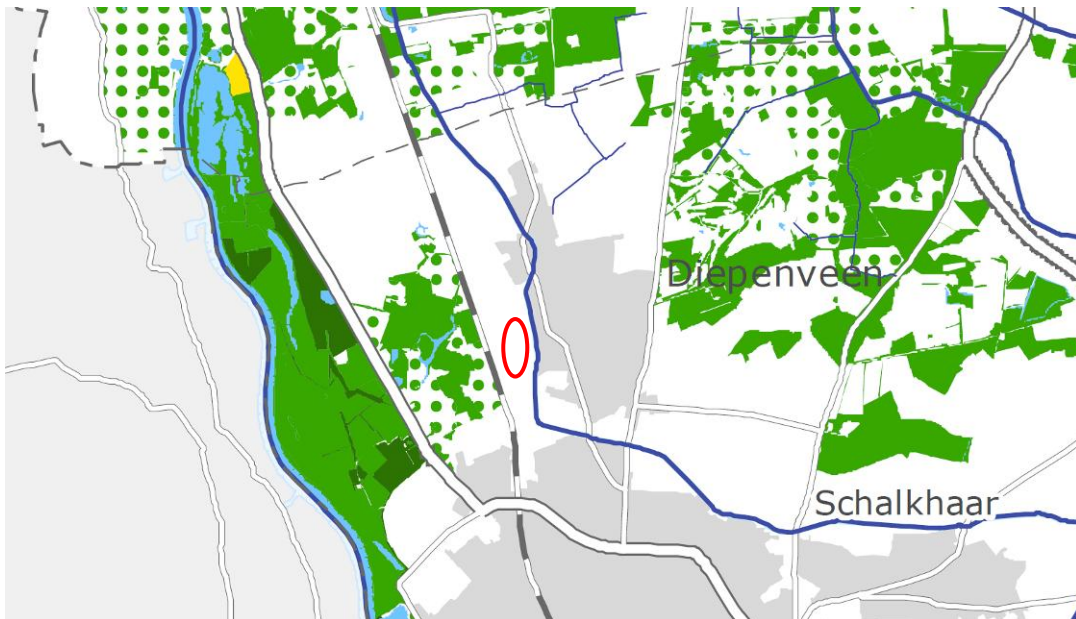
Samenvattend:

- Er zijn in de gebouwen diverse nesten aanwezig. Op basis van de bureaustudie blijkt dat de volgende soorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat deze soorten in de te slopen gebouwen voorkomen. Wel is een nest van de huismus aanwezig in het te handhaven gebouw J. Er zijn geen andere huismussen waargenomen in het plangebied dan dit paartje. De overige aangetroffen nesten zijn van soorten waarvan het nest alleen beschermd is in het broedseizoen.
- In de gebouwen zijn nergens sporen aangetroffen van de steenmarter. De soort is talrijk aanwezig in de omgeving. Een deel van de gebouwen (met name de oudste stallen) zijn geschikt voor deze soort. Het is daarmee niet uit te sluiten dat deze soort zich in (een van de) gebouwen ophoudt.
- De af te breken gebouwen zijn mogelijk een rust- verblijfsplaats voor vleermuizen.

5.3 Beschermd gebieden

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

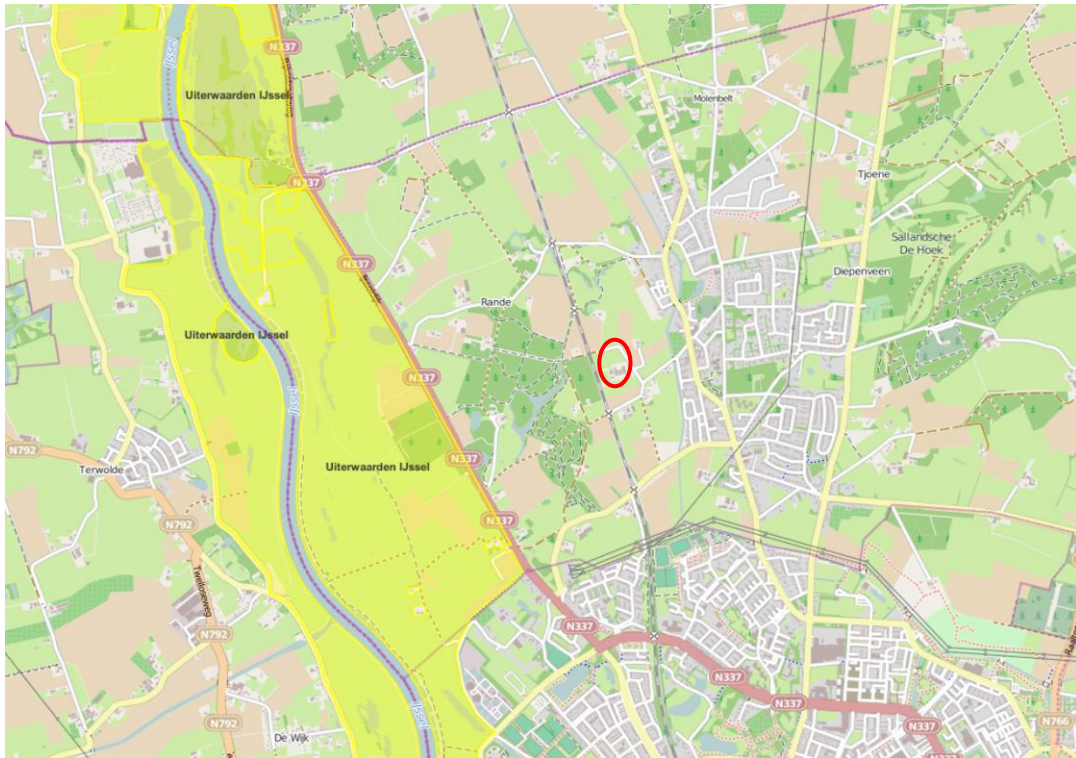
Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS. De EHS ligt ten aan de andere kant van de spoorlijn ten opzichte van het plangebied. Zie afbeelding 5.4. De EHS is weergegeven als groene vlakken.

Afbeelding 5.4: Begrenzing EHS omgeving plangebied(rode cirkel stip) (Bron: provincie Overijssel, 3 juli 2013).

Natura 2000

Het Natura 2000 gebied Uiterwaarden IJssel ligt op 1 km afstand van het plangebied.

Afbeelding 5.5: Plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebied Uiterwaarden IJssel (weergegeven in het geel).
(Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx)

6 Toetsing natuurwetgeving

6.1 Effecten beschermde soorten

Hieronder worden de effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten en vogels beschreven.

Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Er is echter een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaar rond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Er zijn geen nesten van categorie 1 t/m 4 soorten in de af te breken gebouwen gevonden. Wel één nest in een te handhaven gebouw (huismus). Hierop zijn als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen negatieve effecten te verwachten. Een negatief effect op deze categorie vogels kan daarom worden uitgesloten.

Zoogdieren

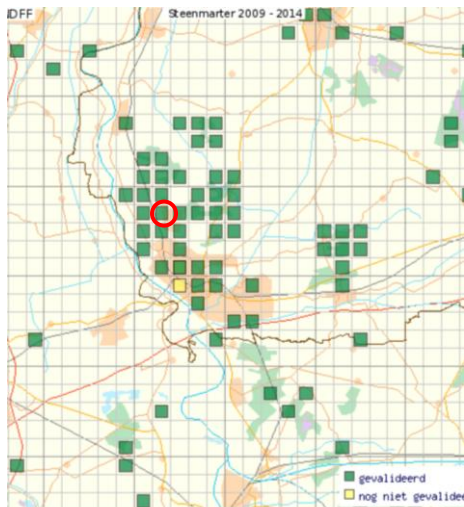
Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn zwaarder beschermd door de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn gebouwen aanwezig die gesloopt gaan worden. In een deel van de te slopen gebouwen zitten gaten die geschikte verblijf- en rustplaatsen bieden voor vleermuizen. Ook de loszittende dakbetimmering van een aantal gebouwen biedt in potentie een geschikte verblijfs- en rustplaats. Op basis van deze geschiktheid en de bureaustudie zijn gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten in het plangebied zonder nader onderzoek (april t/m oktober). Op basis van een dergelijk onderzoek zijn de effecten van de voorgenomen sloop van de gebouwen op mogelijk aanwezige vleermuizen te bepalen.

Steenmarter

Er zijn tijdens het veldbezoek geen zwaarder beschermde zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Uit bureaustudie blijkt de steenmarter veelvuldig voor te komen in de omgeving van het plangebied. Op afbeelding 6.1. is de verspreiding van deze soort te zien. Een aantal schuren (met name de hooizolders) in het plangebied zijn zeer geschikt voor deze soort. Er kan daarom op basis van de bureaustudie en het verkennend veldonderzoek niet worden uitgesloten dat deze soort voorkomt in het plangebied. Om het effect van de plannen op de steenmarter inzichtelijk te krijgen is een vervolgonderzoek naar het voorkomen van deze soort in en om de gebouwen nodig.

Afbeelding 6.1. Voorkomen van de steenmarter in de omgeving van het plangebied (aangegeven met rode cirkel) (bron: www.telme.nl)

Overige zoogdieren

De eekhoorn en de das kunnen sporadisch in het plangebied voorkomen. Zij gebruiken het gebied dan als verblijf/foerageergebied. De geschiktheid van het gebied voor deze soorten blijft. Er worden geen burchten of nesten aangetast. Door de plannen wordt zelfs de hoeveelheid geschikt leefgebied voor deze soorten vergroot. Er is alleen sprake van tijdelijk verstoring of het moment dat gebouwen worden gesloopt en nieuw gebouwd. Er is echt voldoende vervangend leefgebied in de omgeving aanwezig. Daarmee is het effect van de plannen op deze soorten te verwaarlozen.

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen beschermde reptielen en amfibieën aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vissen

Er is geen water in het plangebied aanwezig. Er zijn daarmee geen beschermde vissoorten aangetroffen in het plangebied. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2 Effecten beschermde gebieden

6.2.1 Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Voor wat betreft de EHS is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. De EHS maakt geen onderdeel uit van het plangebied; de ruimtelijke ontwikkeling heeft derhalve geen gevolgen voor de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. De EHS-gebieden in de omgeving ondervinden tevens geen gevolgen van het projectvoornemen.

6.2.2 Effecten op de Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen drie kilometer van het plangebied een Natura 2000 gebied ligt, namelijk Uiterwaarden IJssel. Deze drie kilometer grens wordt aangehouden om een eerste check op mogelijke effecten van de ontwikkeling op Natura 2000-gebieden te doen.

De projectontwikkeling zorgt niet voor een toename in stikstofdepositie binnen deze straal, maar zelfs voor een vermindering door het beëindigen van de varkenshouderij. Het project zelf betreft geen (extra) stikstofemissie en zou hooguit tijdens de realisatie voor een marginale hoeveelheid stikstof kunnen zorgen door het bouwverkeer. De omvang van het project is echter zeer beperkt en het betreffende bouwverkeer zal gespreid plaatsvinden over de diverse wegen in de omgeving. Er is geen sprake van een geconcentreerde verkeersstroom direct langs de Natura 2000-gebieden.

Vanwege de aard en omvang van de ontwikkeling wordt geen negatief effect op Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel verwacht. De ruimtelijke ontwikkeling heeft een beperkte invloed (bijv. in de vorm van geluidsverstoring) en mogelijk enkel op de directe omgeving van het plangebied. De effecten volgens de Effectenindicator op de website van het Ministerie van EZ worden niet verwacht op het Natura 2000 gebied. Wegens het ontbreken van negatieve effecten is vergunningplicht vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 niet aan de orde.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies soortenbescherming

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat ter hoogte van het plangebied het voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet niet kan worden uitgesloten. Mogelijk kunnen deze beschermde soorten de voorgenomen activiteit beïnvloeden. Daarnaast moet rekening gehouden worden met algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vogels met jaarrond beschermde nesten in en rond de gebouwen aangetroffen. Wel zijn een heel aantal andere nesten aangetroffen, waaronder van de kwikstaart. Met deze overige broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Vleermuizen

Het voorkomen van de zwaarder beschermde vleermuizen in de te slopen gebouwen kan niet uitgesloten worden. Het is daarmee onduidelijk wat het effect van de plannen op vleermuizen zijn. Om dit effect duidelijk te krijgen moet een vervolgonderzoek naar het voorkomen van vleermuizen uitgevoerd worden.

Steenmarter

Het voorkomen van de zwaar beschermde steenmarter in de gebouwen kan niet uitgesloten worden. Het is daarmee onduidelijk wat het effect van de plannen op steenmarter is. Om dit effect duidelijk te krijgen moet een vervolgonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek kan gekoppeld worden aan het onderzoek naar de vleermuizen.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep/ soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/opmerkingen
Vleermuizen	Ja	Ja	Blijkt uit nader onderzoek	
Steenmarter	Ja	Ja	Blijkt uit nader onderzoek	
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

Aanbevelingen

De gebouwen zijn sinds korte tijd niet meer in gebruik als varkenshouderij. Hou de gebouwen zo veel mogelijk dicht om te voorkomen dat dier/vogelsoorten zich gaan vestigen. Dit kan problemen bij de verdere ontwikkeling van het gebied voorkomen.

7.2 Conclusies gebiedenbescherming

7.2.1 EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Binnen het plangebied is geen EHS-gebied aanwezig. Derhalve heeft de ruimtelijke ontwikkeling hier geen negatief effect op. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS).

7.2.2 Natura 2000

Vanwege de afstand en de omvang van de ontwikkeling kunnen effecten van de ontwikkeling op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Eelerwoude, 2013. Schapenzandweg 13. Rood voor Rood Diepenveen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Provincie Overijssel, 3 juli 2013. Zone Ondernemen met natuur en water en begrenzing Ecologische hoofdstructuur.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikke-

lingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.